

احمد ریاحی بلکویی

تئوری حسابداری

(۲۰۰۴)

مترجم:

دکتر علی پارسائیان

۱۳۹۲

سرشناسه : ریاحی - بلکویی. احمد ۱۹۴۳ - م.
 Riahi - Belkaoui, Ahmed
 عنوان و نام پدید آور : تئوری حسابداری / مؤلف احمد ریاحی بلکویی؛ مترجم علی پارسائیان.
 مشخصات نشر : تهران: ترمه، ۱۳۹۲.
 مشخصات ظاهری : ۸۸۰ ص: جدول، نمودار.
 شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ۳۵۵ - ۰ :
 وضعیت فهرست نویسی : فیپا
 یادداشت : عنوان اصلی: Accounting theory, 5th ed, 2004
 موضوع : حسابداری
 شناسه افزوده : پارسائیان، علی، ۱۳۲۲ - مترجم
 شناسه افزوده : Parsayan, Ali
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۲ ۲۹۵/۵۶۳۵ HF
 رده بندی دیویی : ۶۵۷/۰۱ :
 شماره کتابشناسی ملی: ۳۳۴۱۴۸۹۰

♦ نام کتاب: تئوری حسابداری
 ♦ مؤلف: احمد ریاحی بلکویی
 ♦ مترجم: دکتر علی پارسائیان
 ♦ حروف چینی و صفحه آرائی: سحر خضری
 ♦ طراح جلد : «چاپ اول ۱۳۹۲» روجا غمگسار
 ♦ نوبت چاپ : چاپ اول
 ♦ ناشر : انتشارات ترمه
 ♦ تیراژ : ۱۰۰۰ جلد
 ♦ چاپ و صحافی : رسام - چاوش
 ♦ قیمت : ۲۸۰,۰۰۰ ریال
 ♦ شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۹۷۸ - ۳۵۵ - ۰

آدرس ناشر: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین، پلاک ۲۹۰

تلفن: ۶۶۴۱۷۳۴۶ - ۶۶۹۶۳۳۰۱

دفتر فروش انتشارات ترمه: تهران- خ انقلاب- خ ۱۲ فروردین- خ وحید نظری، پلاک ۱۲۶

تلفن: ۶۶۴۰۱۷۸۳ - فکس: ۶۶۴۹۶۶۲۸

www.termehpub.ir Info @ termehpub.ir

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کل یا جزء به هر صورت (چاپ، کپی، صوت، تصویر، انتشار الکترونیکی) بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است.

نقش تئوری‌های حسابداری در فرآیند مردم سالاری

با پروفسور احمد ریاحی بلکوئی (Ahmed Riahi Belkaoui) در کنفرانس جهانی "آینده حرفه حسابداری" که در تاریخ سی‌ام ماه می تا سوم ژوئن ۲۰۰۷ در استانبول برگزار شد آشنا شدم موضوع سخنرانی من "فساد و تقلب" بود. پس از سخنرانی فرصتی شد تا با ایشان به گفتگو بپردازم. پروفسور احمد ریاحی بلکوئی اهل تونس و اقامت امریکا دارد او واضح نظریه اجتماعی در تئوری حسابداری و کرسی استادی در دانشگاه ایلی‌نیوز شیکاگو را دارا می‌باشد. بلکوئی از جمله کسانی است که فرآیند تدوین و تأیید تئوری‌های حسابداری را توأمان مورد بررسی قرار داده است. کتاب "تئوری‌های حسابداری بلکوئی" در واقع شاهکاری از تلفیق حسابداری، نقش تئوریهای حسابداری در مسئولتهای اجتماعی و بازآفرینی تاریخ یکصد ساله تدوین بنیادهای حسابداری است. پروفسور احمد ریاحی بلکوئی نیز عملاً در این کتاب از نظریه نظارت نهادهای حرفه‌ای و نهادهای قانونگذاری بر حرفه حسابداری پشتیبانی می‌کند. او حامی نظریه ذیفعان و نقش‌پذیری آنها در فرآیند استانداردگذاری بطوریکه منافع همگان بر یک خط تقارن یابنده می‌باشد. (صفحه ۱۴۲). او نظریه کسانی را که طرفدار یک بازار بدون مقررات هستند را رد می‌کند (صفحه ۱۴۳). شاید به جرئت بتوان گفت در بین کتابهایی که در مورد تئوریهای حسابداری تاکنون به چاپ رسیده، کتاب پروفسور بلکوئی تنها کتابی است که بطور ساده، مفید کلیه تئوریها و بنیاد این تئوریها مورد بحث قرار گرفته، بطوریکه هر خواننده علاقمندی میتواند با یک مطالعه اجمالی با فرآیند تدوین استانداردهای آشنا شود بلکوئی اعتقاد دارد حسابداری یک ره‌آورد فرهنگی است و در بستر تمام عیار مبتنی بر عوامل کنونی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی بدست آورده است (صفحه ۲۸) و حاصل تئوری حسابداری باید بر مفاهیم انصاف رفاه اجتماعی و یا رفاه اقتصادی، استوار باشد (صفحه ۱۲۳). بلکوئی تأکید مکرر دارد که مراجع استانداردگذار باید در فرآیند استانداردگذاری هدفهای حسابداری، مفروضات قطعی محیطی، مفاهیم نظری و اصول حسابداری، را مدنظر قرار دهند (صفحه ۲۶۹)، تا این استانداردها بتواند کاربرد واقعی و عملی داشته باشند. پروفسور بلکوئی با تأکید بر آنکه حسابداری یک رشته چندالگویی است معتقد است در فرآیند استاندارد گذاری یک الگر بر سایر الگوها غالب و نگرش استاندارد گذاران را بخود جلب می کند (صفحه ۳۸۵). اگر چه

چاپ اول کتاب در سال ۲۰۰۰ و قبل از وقایع و انفجارات مالی دهه اخیر نوشته شده اما اندیشه
بلکوئی آینه تمام عیار وقایعی بود که بعدها رویداد و حرفه حسابداری را با معضلات عدیده‌ای مواجه
ساخت. کتاب در صفحه و شانزده فصل که در پایان هر فصل جمع‌بندی مناسبی که با
ترجمه مناسب جناب آقای دکتر علی پارسائیان، دور نمای حرفه حسابداری در چارچوب
مسئولیت‌های اجتماعی را به ویژه در فرآیند استانداردگذاری بصورت شایسته‌ای ارائه شده که
مطالعه آنرا به همه اعضای جامعه حسابداران رسمی ایران، استادان، دانشجویان و علاقمندان به
حسابداری توصیه می‌نماید.

غلامحسین دوانی

مقدمه (اقتباس از نویسندگان)

این کتاب ترجمه دقیق از Accounting Theory اثر مشهور احمد ریاحی بلکویی، چاپ پنجم، است که در سال ۲۰۰۴ میلادی منتشر شده است.

نویسنده در مقدمه کتاب می‌گوید که در این زمان چیزی به عنوان یک تئوری حسابداری مورد قبول همگان وجود ندارد. بدیهی است برای تدوین و ارائه یک تئوری تلاش زیادی شده است، ولی از آنجا که این تلاش‌ها بر پایه مفروضات گوناگون قرار دارد و از روش‌شناسی‌های مختلف استفاده شده، در نتیجه برای ارائه استانداردهای گزارشگری مالی چارچوب‌های مختلفی ارائه شده است.

تردید نیست که تدوین یک تئوری حسابداری مستلزم تأیید یا رد روش‌هایی است که در حال حاضر در دنیای حسابداری مورد استفاده قرار می‌گیرد. بر حسب سنت، تدوین (ارائه) یک تئوری و تأیید آن دو پدیده جداگانه نبوده است و این دو مترادف هم بوده‌اند: ظرف ده سال گذشته از روشی استفاده می‌شود که در اجرای آن فرایند تأیید تئوری جدا از فرایند تدوین (ارائه) تئوری انجام می‌شود. هر دو روش دارای هدف مشابهی هستند، یعنی در هر دو روش سعی می‌شود در مورد آنچه حسابداران انجام می‌دهند یا درصدد انجام دادن آن هستند یک چارچوب نظری ارائه شود. بدیهی است که باید هدف‌ها و مفروضات یک سیستم منسجم یا یکپارچه وجود داشته باشد تا بتوان بر آن اساس استانداردهایی را که دارای ثبات یا سازگاری هستند تأیید کرد و بتوان از آن دیدگاه ماهیت، کارکرد (نقش یا وظیفه) و گستره صورت‌های مالی و سبدهای تهیه و ارائه آنها را تأیید نمود. به بیان دیگر، نخست باید یک تئوری مورد قبول همگان وجود داشته باشد تا بتوان براساس آن استانداردهای حسابداری را تدوین کرد.

از سوی دیگر، تدوین یک تئوری حسابداری مستلزم ارائه تعریفی از هدف‌های حسابداری، صورت‌های مالی، عناصر تشکیل‌دهنده آنها، ویژگی‌های این عناصر، واحد اندازه‌گیری مناسب برای سنجش آنها و سرانجام تأیید این تئوری است. ولی به سبب ناهمگون بودن مفروضات موجود در محیط حسابداری، پژوهشگران و حسابداران (آنها که در دنیای عمل با این موضوع سر و کار دارند) با استفاده از روش‌های مختلف در صدد ارائه یا تدوین حسابداری بر آمده‌اند. در نتیجه یک بحران دایمی دامنگیر حسابداری شده است، به گونه‌ای که در این عرصه پراکنش (۱) بسیاری از طرفداران الگوهای غالب کوشیده‌اند در این میدان پرقابث گوی سبقت را از همگان ببرایند، (۲) گروه‌های ذی‌نفع گوناگون برای تحت‌الشعاع قرار دادن الگوهای غالب و تئوری رایج از هیچ کوششی

فروگذار نمی‌کنند، و (۳) فرایند تدوین و ارائه تئوری‌های حسابداری به تدریج دستخوش اعمال نفوذ و قدرت‌های سیاسی قرار گرفته است.

این کتاب شامل شانزده فصل است که به ترتیب درباره مطالب زیر بحث می‌شود: تاریخچه و پیدایش حسابداری؛ روش‌های سنتی برای تدوین تئوری‌های حسابداری، نقش قوانین و مقررات در این زمینه، ارائه یک پارچوب نظری برای گزارشگری و حسابداری مالی؛ دیدگاه فلسفی و علمی در حسابداری؛ تدوین یک تئوری حسابداری بر اساس روش‌های رفتاری و مبتنی بر رویدادها، بحث درباره روش‌های مبتنی بر پیش‌بینی و اثباتی (در تدوین استانداردهای حسابداری)، بررسی مسئله‌هایی در زمینه تعیین درآمد و تعیین ارزش دارایی‌ها (با تأکید بر حسابداری مبتنی بر ارزش جاری)؛ توجه به روشی که از رایج عمومی قیمت به حسابداری توجه می‌شود؛ ارائه الگوهایی برای تعیین درآمد و ارزش انواع مختلف دارایی، متمایز ساختن ویژگی‌هایی که باید مورد سنجش قرار داد و واحد اندازه‌گیری که باید به کاربرد و سرانجام یک تحلیل انتقادی از محتوای حسابداری و در نهایت نگاهی گذرا به حسابداری بین‌المللی

در ترجمه کتاب سعی شده است یک جمله یا حتی یک کلمه از متن اصلی از قلم نیفتد. در مواردی که برای برخی از اصطلاحات یا عبارات معادل فارسی وجود نداشته با مراجعه به دیدگاه نویسنده (در سراسر کتاب) و با توجه به مفهوم واژه، عبارت یا اصطلاح مزبور در متون حسابداری، اقدام به معادل‌سازی شده است.

تردیدی نیست که دست زدن به چنین کارهایی بدون مخاطره نیست و ای بسا که مترجم در برگرداندن این کتاب دچار لغزش‌هایی شده باشد و متن دارای کاستی‌هایی باشد. امید بر این است که دانشجویان، پژوهشگران و صاحب‌نظران دیدگاه‌های سازنده خود را ابراز نمایند تا به یاری خداوند چاپ‌های بعدی قابل قبول‌تر گردد.

یزد - عیش‌آباد

علی پارسائیان

فصل اول: تاریخچه و پیدایش حسابداری

۱-۱	مقدمه	۳
۱-۲	سیر تطور دفترداری دوطرفه	۴
۱-۲-۱	نخستین دوران تاریخ حسابداری	۴
۱-۲-۲	نقش لوکاپاچیولی	۷
۱-۲-۳	مسیر تکاملی دفترداری دوطرفه	۷
۱-۳	تدوین اصول حسابداری در ایالات متحده آمریکا	۱۱
۱-۳-۱	دوره‌ای که مدیریت ایفای نقش کرد (۳۳ - ۱۹۰۰)	۱۱
۱-۳-۲	دوره‌ای که نهادها، ایفای نقش کردند (۵۹ - ۱۹۳۳)	۱۴
۱-۳-۳	دوره‌ای که متخصصان حسابداری ایفای نقش کردند (۷۳ - ۱۹۵۹)	۱۷
۱-۳-۴	دوره‌ای که سیاست‌گذاران ایفای نقش کردند (۱۹۷۳ تا امروز)	۱۸
۱-۴	حسابداری و سرمایه‌داری	۲۲
۱-۵	اهمیت طرح تاریخچه حسابداری	۲۵
۱-۶	مسئله‌های مطرح در سطح بین‌الملل	۲۷
۱-۶-۱	حسابداری بین‌المللی: تعریف	۲۷
۱-۶-۲	همگون‌سازی استانداردهای حسابداری	۳۰
۱-۶-۲	همگون‌سازی استانداردهای حسابداری	۳۱
۳۱	ماهیت همگون‌سازی استانداردهای حسابداری	۳۱
۳۲	مزیت‌های همگون‌سازی	۳۲
۳۳	محدودیت‌های همگون‌سازی	۳۳
۱-۷	نتیجه	۳۴
پیوست ۱. الف		۳۵

فصل دوم: ماهیت و فایده حسابداری

۲-۱	تعریف و نقش حسابداری	۵۷
۲-۱-۱	تعریف حسابداری	۵۷
۲-۱-۲	حسابداری: هنر یا علم؟	۶۱
۲-۱-۳	صفات نیکو و نقش حسابداری	۶۳

۶۷	۲-۲. تعیین ارزش اقلام تشکیل دهنده صورت‌های مالی
۶۷	۲-۲-۱. ماهیت تعیین ارزش اقلام
۶۷	۲-۲-۲. انواع معیار سنجش
۶۹	۲-۲-۳. انواع مقیاس‌های اندازه‌گیری
۷۰	۲-۳. منطق در حسابداری ثبت دوطرفه
۷۲	۲-۴. اصول پذیرفته شده حسابداری
۷۲	۲-۴-۱. مفهوم اصل پذیرفته شده حسابداری
۷۵	۲-۴-۲. کدامیک باید مورد پذیرش قرار گیرد؟ اصول
۷۸	۲-۴-۳. گستره اصول پذیرفته شده حسابداری: محدود یا گسترده؟
۷۸	تفاوت بین شرکت‌های کوچک و بزرگ
۷۹	تفاوت در استفاده کنندگان از صورت‌های مالی
۸۶	۲-۵. سیاست‌های حسابداری و تغییر آن‌ها
۸۸	۲-۶. سیستم حسابداری طرح‌ریزی شده
۸۸	۲-۶-۱. فرضیه‌ای که معرف واقعیت‌های اقتصادی نیست
۹۱	۲-۶-۲. هموارسازی سود
۹۳	۲-۶-۳. اعمال مدیریت بر سود خالص
۹۴	۲-۶-۴. ابتکار عمل در حسابداری
۹۹	۲-۶-۵. کلاه‌برداری در حسابداری
۱۰۹	۲-۷. پرولتاریایی شدن حسابداران، از نظر فنی و ایدئولوژیک
۱۱۳	۲-۸. ایجاد آگاهی تصنعی در استفاده‌کنندگان
۱۱۵	۲-۹. رعایت اصول اخلاقی از دیدگاه حسابداری
۱۱۶	۲-۹-۱. تأمین رفاه حال همه مردم (کردار نیک)
۱۱۸	۲-۹-۲. علم اخلاق (وظیفه‌شناسی)
۱۱۸	۲-۹-۳. مفهوم کردار نیک
۱۲۰	۲-۱۰. خلاصه
۱۲۰	۲-۱۱. نتیجه

فصل سوم: ارکان و ساختار یک تئوری حسابداری

۱۲۹	پیشگفتار
۱۲۹	۳-۱. آنچه از یک تئوری استنباط می‌شود
۱۲۹	۳-۱-۱. انواع ساختارهای نظری (تئوریک)
۱۳۱	۳-۱-۲. ساختار و نقش یک تئوری

۱۳۴	۳-۱-۳. ارزیابی تئوری‌ها.....
۱۳۷	۳-۱-۴. مقایسه یک تئوری عمومی با تئوری مطرح در سطح میانی (در حسابداری).....
۱۳۹	۳-۲. درک مفاهیم.....
۱۳۹	۳-۲-۱. ماهیت و اهمیت «مفاهیم».....
۱۴۲	۳-۲-۲. قابل اعتماد بودن مفاهیم.....
۱۴۴	۳-۳. اثبات یا رد کردن فرضیه‌ها.....
۱۴۴	۳-۳-۱. از طرح مسئله تا ارائه فرضیه.....
۱۴۴	۳-۳-۲. تأیید فرضیه‌ها.....
۱۴۸	۳-۳-۳. ماهیت آنچه توجیه می‌شود.....
۱۵۴	۳-۳-۴. ماهیت پیش‌بینی.....
۱۵۵	۳-۴. کشف - یافتن (پی بردن به وجود یک پدیده).....
۱۵۸	۳-۵. نتیجه.....

فصل چهارم: روش‌های سنتی برای تدوین و ارائه تئوری حسابداری

۱۶۳	۴-۱. ماهیت حسابداری: تصویرهای گوناگون.....
۱۶۴	۴-۱-۱. حسابداری به عنوان یک مکتب عقیدتی.....
۱۶۵	۴-۱-۲. حسابداری به عنوان یک زبان.....
۱۶۷	۴-۱-۳. حسابداری به عنوان یک ثبت تاریخی.....
۱۶۸	۴-۱-۴. حسابداری به عنوان یک واقعیت اقتصادی کنونی.....
۱۶۹	۴-۱-۵. حسابداری به عنوان یک سیستم اطلاعاتی.....
۱۶۹	۴-۱-۶. حسابداری به عنوان یک کالا.....
۱۷۰	۴-۱-۷. حسابداری به عنوان افسانه (اسطوره).....
۱۷۲	۴-۱-۸. حسابداری به عنوان یک مبنا برای توجیه.....
۱۷۳	۴-۱-۹. حسابداری: ارائه‌کننده تصویری از یک سازمان.....
۱۷۵	۴-۱-۱۰. حسابداری سیستمی برای تجربه آموزی.....
۱۷۶	۴-۱-۱۱. حسابداری یک عامل مخدوش‌کننده.....
۱۷۸	۴-۲. تدوین و تأیید تئوری.....
۱۸۱	۴-۳. ماهیت تئوری حسابداری.....
۱۸۲	۴-۴. تدوین و ارائه تئوری حسابداری: روش‌شناسی.....
۱۸۴	۴-۵. روش‌هایی برای تدوین تئوری حسابداری.....
۱۸۵	۴-۵-۱. روش‌های غیرنظری (غیرتئوریک).....
۱۸۷	۴-۵-۲. روش استنتاجی (قیاسی).....

۱۸۹	۴-۵-۳. روش استقرایی.....
۱۹۱	۴-۵-۴. روش اخلاقی.....
۱۹۲	۴-۵-۵. روش جامعه‌شناسی.....
۱۹۴	۴-۵-۶. روش اقتصادی.....
۱۹۵	۴-۶. ارائه یک تئوری حسابداری: روش ترکیبی.....
۱۹۶	۴-۷. نتیجه.....

فصل پنجم: تدوین و ارائه تئوری حسابداری: روش قانونمند

۲۰۳	۵-۱. ماهیت استانداردهای حسابداری.....
۲۰۵	۵-۲. هدفهای تدوین استانداردهای حسابداری.....
۲۰۶	۵-۳. سازمان‌هایی که با استانداردهای حسابداری سروکار دارند.....
۲۰۶	۵-۳-۱. مؤسسه‌های خصوصی و حرفه‌ای حسابداری (مؤسسه‌های مستقل حسابرسی).....
۲۰۷	۵-۳-۲. انجمن حسابداران رسمی آمریکا.....
۲۱۱	۵-۳-۳. انجمن حسابداران آمریکا.....
۲۱۲	۵-۳-۴. هیئت استانداردهای حسابداری مالی.....
۲۱۵	۵-۳-۵. کمیسیون بورس و اوراق بهادار.....
۲۱۸	۵-۳-۶. سایر سازمان‌های حرفه‌ای.....
۲۱۸	۵-۳-۷. استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی.....
۲۲۰	۵-۴. چه کسی باید استانداردهای حسابداری را تدوین کند؟.....
۲۲۰	۵-۴-۱. تئوری‌های تعیین‌کننده رفتار نهاد تدوین‌کننده استانداردهای حسابداری.....
۲۲۱	۵-۴-۲. آیا باید حسابداری را تحت نوعی نظم و مقررات درآورد؟.....
۲۲۲	۵-۴-۳. روش مبتنی بر بازار آزاد.....
۲۲۶	۵-۴-۴. تدوین استانداردها به وسیله بخش خصوصی.....
۲۳۱	۵-۴-۵. تدوین استانداردهای حسابداری به وسیله بخش عمومی.....
۲۳۷	۵-۵. مشروعیت فرآیند تدوین استانداردها.....
۲۳۷	۵-۵-۱. پیش‌بینی‌های بدبینانه.....
۲۳۸	۵-۵-۲. پیش‌بینی‌های خوشبینانه.....
۲۴۱	۵-۶. اضافه بار ناشی از تعدد استانداردهای حسابداری.....
۲۴۳	۵-۶-۱. اثرهای ناشی از اضافه‌بار استانداردهای حسابداری.....
۲۴۵	۵-۶-۲. راه‌حلی برای مسئله اضافه بار ناشی از تعداد روز افزون استانداردها.....
۲۴۷	۵-۷. انتخاب روش (سیستم) حسابداری.....
۲۴۸	۵-۸. راهبردهای تدوین استانداردها در کشورهای در حال توسعه.....

۲۴۹	۵-۸-۱. روش انقلابی.....
۲۴۹	۵-۸-۲. روش انتقال فناوری.....
۲۵۱	۵-۸-۳. پذیرش استانداردهای بین‌المللی حسابداری.....
۲۵۳	۵-۸-۴. استراتژی اقتصادی.....
۲۵۳	۵-۹. نتیجه.....

فصل ششم: چارچوب نظری و گزارشگری مالی

۲۶۲	۶-۱. طبقه‌بندی و تضاد منافع میان بازیگران عرصه بازار اطلاعات حسابداری.....
۲۶۴	۶-۲. گامی به سوی تعیین هدف‌های صورت‌های مالی.....
۲۶۴	۶-۲-۱. هدف‌های صورت‌های مالی براساس سند شماره ۴ هیئت اصول حسابداری.....
۲۶۷	۶-۲-۲. گزارش گروه تحقیق درباره هدف‌های صورت‌های مالی.....
۲۷۶	۶-۳. به سوی ارائه یک چارچوب نظری.....
۲۷۶	۶-۳-۱. ماهیت چارچوب نظری.....
۲۷۸	۶-۳-۲. مسئله‌هایی که در زمینه چارچوب نظری مطرح‌اند.....
۲۹۱	۶-۳-۳. تدوین و ارائه یک چارچوب نظری.....
۲۹۲	۶-۳-۴. هدف‌های گزارشگری مالی.....
۲۹۲	هدف‌های گزارشگری مالی به وسیله شرکت‌های انتفاعی.....
۲۹۶	هدف‌های صورت‌های مالی سازمان‌های غیرانتفاعی.....
۲۹۹	۶-۳-۵. مفاهیم بنیادی.....
۲۹۹	ویژگی‌های کیفی اطلاعات حسابداری.....
۳۰۳	عناصر اصلی صورت‌های مالی شرکت‌ها.....
۳۰۷	۶-۳-۶. شناسایی (ثبت) و اندازه‌گیری (تعیین ارزش اقلام).....
۳۰۹	۶-۴. سایر گزارش‌ها.....
۳۰۹	۶-۴-۱. گزارش شرکت.....
۳۱۲	۶-۴-۲. گزارش استمپ.....
۳۱۲	مسئله‌های دام‌گیر تدوین‌کنندگان استانداردها.....
۳۱۴	مسئله‌هایی که از دیدگاه نظری در تدوین استانداردها مطرح هستند.....
۳۱۵	هدف‌های گزارشگری مالی واحدهای اقتصادی.....
۳۱۶	استفاده‌کنندگان از گزارش‌های واحد تجاری.....
۳۱۷	نیازهای استفاده‌کنندگان.....
۳۱۸	شاخص‌هایی برای ارزیابی کیفیت استانداردها و مسئولیت‌پذیری واحد تجاری.....
۳۱۸	گامی در راه ارائه یک چارچوب نظری کانادایی.....
۳۱۹	۶-۵. بحث‌ها و نتیجه‌ها.....

فصل هفتم: ساختار تئوری حسابداری

۳۳۳	۷-۱. ماهیت ساختار یک تئوری حسابداری
۳۳۵	۷-۲. ماهیت فرض‌های مسلم یا بدیهیات حسابداری
۳۳۶	۷-۳. فرض‌های مسلم حسابداری: بدیهیات
۳۳۶	۷-۳-۱. واحد سازمانی: یک امر بدیهی
۳۳۷	۷-۳-۲. تداوم فعالیت: یک امر بدیهی
۳۳۹	۷-۳-۳. واحد اندازه‌گیری: یک امر بدیهی
۳۴۰	۷-۳-۴. دوره حسابداری: یک امر بدیهی
۳۴۲	۷-۴. مفاهیم نظری حسابداری
۳۴۲	۷-۴-۱. تئوری مالکیت
۳۴۳	۷-۴-۲. تئوری مبتنی بر واحد اقتصادی
۳۴۵	۷-۴-۳. تئوری مبتنی بر وجوه مستقل
۳۴۷	۷-۵. اصول حسابداری
۳۴۷	۷-۵-۱. اصل بهای تمام شده
۳۴۸	۷-۵-۲. اصل درآمد
۳۵۴	۷-۵-۳. اصل تطابق (هم‌زمانی درآمد و هزینه)
۳۵۷	۷-۵-۴. اصل عینیت
۳۵۹	۷-۵-۵. اصل ثبات رویه
۳۶۰	۷-۵-۶. اصل افشای کامل اطلاعات
۳۶۲	۷-۵-۷. اصل محافظه‌کاری
۳۶۴	۷-۵-۸. اصل اهمیت
۳۶۶	۷-۵-۹. اصل یکنواختی و قابل مقایسه بودن اطلاعات حسابداری
۳۶۸	۷-۵-۱۰. بهنگام بودن سود خالص و اصل محافظه‌کاری
۳۶۹	۷-۶. حقیقت در حسابداری
۳۶۹	۷-۶-۱. مفهوم حقیقت در فلسفه
۳۷۱	۷-۶-۲. حقیقت در حسابداری
۳۷۹	۷-۷. نتیجه
۳۸۰	پیوست ۷ - الف
۳۸۲	پیوست ۷ - ب

فصل هشتم: رعایت انصاف، افشای اطلاعات و روندهای آینده در حسابداری

۳۹۵	۸-۱. مقدمه
-----	------------

۳۹۵	۸-۲ رعایت انصاف در حسابداری
۳۹۵	۸-۲-۱ رعایت انصاف به عنوان بی‌طرفی در ارائه صورت‌های مالی
۳۹۹	۸-۲-۲ نظریه «حقیقی، منصفانه»
۴۰۲	۸-۳ رعایت انصاف از نظر اطلاع رسانی
۴۰۲	۸-۳-۱ پرسش‌های مطرح در زمینه اطلاع رسانی
۴۰۵	۸-۳-۲ رعایت انصاف به عنوان یک مفهوم معنوی از عدالت
۴۱۷	۸-۴ رعایت انصاف در افشای اطلاعات
۴۱۷	۸-۴-۱ نیاز به گسترش دادن سیستم افشای اطلاعات
۴۳۰	۸-۴-۲ گزارش کردن ارزش افزوده
۴۳۴	۸-۴-۳ گزارش‌هایی برای کارکنان
۴۳۸	۸-۴-۴ گزارش‌گری و حسابداری اجتماعی
۴۴۳	۸-۴-۵ افشای اطلاعات بودجه‌ای
۴۴۶	۸-۴-۶ گزارش‌گری و حسابداری جریان نقدی
۴۴۹	۸-۴-۷ حسابداری منابع انسانی
۴۵۷	۸-۵ نتیجه

فصل نهم: چشم‌اندازهای تحقیق در حسابداری

۴۶۷	۹-۱ مقدمه
۴۶۷	۹-۲ چشم‌اندازهایی درباره پژوهشگران حسابداری
۴۶۷	۹-۲-۱ کسب دانش حسابداری
۴۶۸	۹-۲-۲ طبقه‌بندی پژوهشگران حسابداری
۴۷۲	۹-۳ چشم‌اندازهای روش‌شناسی حسابداری: مقایسه علوم دقیق با اندیشه‌نگاری
۴۸۰	۹-۴ چشم‌اندازهایی درباره دانش حسابداری
۴۸۰	۹-۴-۱ «مفروضات دنیای» استفن پپر
۴۸۶	۹-۴-۲ شکل‌گرایی در حسابداری
۴۸۷	۹-۴-۳ دیدگاه سازوکارگرایی در حسابداری
۴۸۹	۹-۴-۴ محتواگرایی در حسابداری
۴۹۱	۹-۴-۵ آرگانیسم‌گرایی در حسابداری
۴۹۲	۹-۵ چشم‌اندازهایی درباره تحقیقات حسابداری
۴۹۲	۹-۵-۱ چارچوب بارل و مورگان
۴۹۵	۹-۵-۲ دیدگاه کارکرد گرایان در حسابداری
۴۹۶	۹-۵-۳ دیدگاه تفسیری در حسابداری

۴۹۸	۹-۵-۴ دیدگاه انسان‌گرای افراطی در حسابداری
۵۰۰	۹-۵-۵ دیدگاه ساختارگرایان افراطی در حسابداری
۵۰۲	۹-۶ حسابداری از دیدگاه خردگرایی
۵۰۲	۹-۶-۱ حسابداری بر مبنای سود اقتصادی
۵۰۴	۹-۶-۲ سیستم حسابداری مبتنی بر عوامل سیاسی - اقتصادی
۵۰۶	۹-۶-۳ سیستم حسابداری مبتنی بر نظام حاکم بر شرکت‌ها
۵۰۷	۹-۷ نتیجه‌ها

فصل دهم: حسابداری: یک رشته علمی چند الگویی

۵۱۵	۱۰-۱ مقدمه
۵۱۷	۱۰-۲ مفهوم یک الگوی غالب
۵۱۷	۱۰-۲-۱ تحولات انقلابی تئوری‌ها و الگوهای تعادل فازی
۵۲۲	۱۰-۲-۲ تئوری عمومی کوهن دربارهٔ انقلاب‌های علمی
۵۲۶	۱۰-۲-۳ چشم‌انداز Ritzer دربارهٔ الگوهای متعدد که در حسابداری کاربرد دارند
۵۲۸	۱۰-۳ الگوی مردم‌شناسی - استقرایی
۵۲۸	۱۰-۳-۱ نمونه
۵۳۱	۱۰-۳-۲ تصویر موضوع
۵۳۲	۱۰-۳-۳ تئوری‌ها
۵۳۲	۱۰-۳-۴ روش‌ها
۵۳۲	۱۰-۴ الگوی سود حقیقی - قیاسی
۵۳۲	۱۰-۴-۱ نمونه
۵۳۴	۱۰-۴-۲ تصویر موضوع
۵۳۴	۱۰-۴-۳ تئوری‌ها
۵۳۵	۱۰-۴-۴ روش‌ها
۵۳۵	۱۰-۵ الگوی غالب مبتنی بر الگوی تصمیم‌گیری و سودمندی اطلاعات
۵۳۵	۱۰-۵-۱ نمونه
۵۳۸	۱۰-۵-۲ تصویر موضوع
۵۳۸	۱۰-۵-۳ تئوری‌ها
۵۳۹	۱۰-۵-۴ روش‌ها
۵۳۹	۱۰-۶ نگرش مبتنی بر رفتار کل بازار - تصمیم‌گیرنده - مفید بودن اطلاعات در تصمیم‌گیری
۵۳۹	۱۰-۶-۱ نمونه‌ها
۵۴۰	۱۰-۶-۲ تصویر موضوع

۵۴۱	۱۰-۶-۳- تئوری‌ها
۵۴۱	۱۰-۶-۴- روش‌ها
۵۴۲	۱۰-۷- الگوی یکایک استفاده کنندگان - تصمیم گیرنده - سودمندی اطلاعات در تصمیم گیری
۵۴۲	۱۰-۷-۱- نمونه‌ها
۵۴۲	۱۰-۷-۲- تصویر موضوع
۵۴۲	۱۰-۷-۳- تئوری‌ها
۵۴۲	۱۰-۷-۴- نمونه‌ها
۵۴۳	۱۰-۸- الگوی مبتنی بر اقتصاد اطلاعات
۵۴۳	۱۰-۸-۱- نمونه‌ها
۵۴۵	۱۰-۸-۲- تصویری از موضوع
۵۴۶	۱۰-۸-۳- تئوری‌ها
۵۴۶	۱۰-۸-۴- روش‌ها
۵۴۷	۱۰-۹- علم حسابداری
۵۵۰	۱۰-۱۰- ساخت‌زدایی (انهدام از درون)
۵۵۲	۱۰-۱۱- استادان رشته حسابداری: یک طبقه جهانی معیوب
۵۵۶	۱۰-۱۲- نتیجه‌ها

فصل یازدهم: روش‌های مبتنی بر رویدادها و رفتارها

۵۷۰	۱۱-۱- روش مبتنی بر رویدادها
۵۷۰	۱۱-۱-۱- ماهیت روش مبتنی بر رویدادها
۵۷۲	۱۱-۱-۲- صورتهای مالی و روش مبتنی بر رویدادها
۵۷۳	۱۱-۱-۳- تئوری هنجاری یا دستوری از حسابداری مبتنی بر رویدادها
۵۷۳	۱۱-۱-۴- سیستم اطلاعات حسابداری مبتنی بر رویدادها
۵۷۵	۱۱-۱-۵- ارزیابی روش مبتنی بر رویدادها
۵۷۶	۱۱-۲- روش رفتاری
۵۷۶	۱۱-۲-۱- ماهیت روش رفتاری
۵۷۸	۱۱-۲-۲- اثرهای رفتاری ناشی از اطلاعات حسابداری
۵۸۰	۱۱-۲-۳- اثر زبان‌شناسی بر داده‌ها و شیوه‌های حسابداری
۵۸۲	۱۱-۲-۴- تثبیت کاربرد و (رفتار تثبیت شده) و داده‌ها
۵۸۴	۱۱-۲-۵- القای اطلاعات
۵۸۶	۱۱-۳- روش پردازش اطلاعات به وسیله انسان
۵۸۷	۱۱-۳-۱- الگوی مبتنی بر منشور Bruns wick

۵۸۹	۱۱-۳-۲. قضاوت بر مبنای احتمالات.....
۵۹۱	۱۱-۳-۳. رفتار پیش از تصمیم‌گیری.....
۵۹۳	۱۱-۳-۴. روش مبتنی بر شیوه شناخت.....
۵۹۵	۱۱-۳-۵. نسبت‌گرایی شناختی در حسابداری.....
۵۹۸	۱۱-۳-۶. نسبت‌گرایی فرهنگی در حسابداری.....
۶۰۳	۱۱-۴. ارزیابی روش رفتاری.....
۶۰۴	۱۱-۵. نتیجه‌گیری.....

فصل دوازدهم: روش‌های مبتنی بر پیش‌بینی

۶۱۵	۱۲-۱. ماهیت روش پیش‌بینی.....
۶۱۶	۱۲-۲. پیش‌بینی یک رویداد اقتصادی.....
۶۱۷	۱۲-۲-۱. تجزیه و تحلیل دوره‌های زمانی.....
۶۱۹	۱۲-۲-۲. پیش‌بینی بحران مالی.....
۶۲۲	۱۲-۲-۳. پیش‌بینی صرف اوراق قرضه و تبه‌بندی آنها.....
۶۲۶	۱۲-۲-۴. شیوه تجدید ساختار شرکت.....
۶۳۱	۱۲-۲-۵. تصمیم‌گیری در مورد اعطای اعتبار وام به وسیله بانک.....
۶۳۲	۱۲-۲-۶. پیش‌بینی اطلاعات مندرج در صورت‌های مالی.....
۶۳۵	۱۲-۳. پیش‌بینی واکنش بازار: تحقیقات مبتنی بر بازار.....
۶۳۵	۱۲-۳-۱. بازار سرمایه و تهیه و انتشار صورت‌های مالی.....
۶۳۶	۱۲-۳-۲. الگوی بازار کارآ.....
۶۳۹	۱۲-۳-۳. مفروضات بازار کارآ.....
۶۴۱	۱۲-۳-۴. الگوی قیمت‌گذاری دارایی‌های سرمایه‌ای.....
۶۴۲	۱۲-۳-۵. تئوری قیمت‌گذاری آربیتراژ.....
۶۴۳	۱۲-۳-۶. تئوری قیمت‌گذاری تعادلی برای برگ حق تقدم خرید.....
۶۴۴	۱۲-۳-۷. الگوی بازار.....
۶۴۶	۱۲-۳-۸. برآورد بتا.....
۶۴۷	۱۲-۳-۹. تحقیق درباره رویدادها: روش‌شناسی.....
۶۵۲	۱۲-۳-۱۰. شیوه تعیین ارزش سود غیرعادی.....
۶۵۲	۱۲-۳-۱۱. الگوی Feitham - Ohlson.....
۶۵۷	۱۲-۳-۱۲. الگوهای تعیین ارزش شرکت براساس اقلام تشکیل‌دهنده ترازنامه.....
۶۵۷	۱۲-۳-۱۳. محتوای اطلاعاتی سود.....
۶۵۷	۱۲-۳-۱۴. الگوهای رابطه بین سود و بازده.....

۶۵۹	۱۲-۳-۱۶. الگوهای تعیین ارزش شرکت.....
۶۶۱	۱۲-۳-۱۷. ارزیابی تحقیقات مبتنی بر بازار در حسابداری.....
۶۷۵	۱۲-۳-۱۸. فرضیه ارائه اطلاعات ناقص (افشاء نشدن اطلاعات کامل).....
۶۷۶	۱۲-۴- نتیجه.....

فصل سیزدهم: روش اثباتی، همواره‌سازی سود و مدیریت بر سود

۶۸۷	۱۳-۱. روش اثباتی.....
۶۸۷	۱۳-۱-۱. الگوی اقتصاد اطلاعات.....
۶۹۲	۱۳-۱-۲. الگوی مبتنی بر تحلیلی - نمایندگی.....
۶۹۵	۱۳-۱-۳. تئوری اثباتی حسابداری.....
۶۹۹	۱۳-۱-۴. ارزیابی روش اثباتی.....
۷۰۱	۱۳-۲. همواره‌سازی سود - فرضیه‌های مدیریت بر سود.....
۷۰۱	۱۳-۲-۱. ماهیت همواره‌سازی سود.....
۷۰۳	۱۳-۲-۲. انگیزه‌های همواره‌سازی.....
۷۰۵	۱۳-۲-۳. هدف همواره‌سازی سود.....
۷۰۵	۱۳-۲-۴. ابعاد همواره‌سازی.....
۷۰۷	۱۳-۲-۵. همواره‌سازی سود: متغیرها.....
۷۰۸	۱۳-۲-۶. نتیجه‌های حاصل از تحقیق‌ها درباره همواره‌سازی سود.....
۷۱۴	۱۳-۳. اعمال مدیریت بر سود خالص.....
۷۱۴	۱۳-۳-۱. اعمال مدیریت بر سود خالص و اعمال مدیریت بر تعهدات.....
۷۱۴	۱۳-۳-۲. الگوهایی برای تعهدات.....
۷۲۰	۱۳-۳-۳. اجحاف در قیمت‌گذاری با استفاده از تعهدات اختیاری.....
۷۲۱	۱۳-۳-۴. مسئله‌های مطرح در اعمال مدیریت بر سودخالص.....
۷۲۷	۱۳-۴. موضع حسابداری از دیدگاه الگوی غالب.....
۷۲۷	۱۳-۴-۱. پیمودن سیر تکاملی یا انقلاب در حسابداری.....
۷۲۹	۱۳-۴-۲. حسابداری: یک علم چند الگویی.....
۷۳۰	۱۳-۵. نتیجه.....

فصل چهاردهم: حسابداری ارزش جاری

۷۴۲	۱۴-۱. مهم و اثرگذار بودن مفهوم سود.....
۷۴۶	۱۴-۲. مفهوم سنتی سود.....
۷۴۶	۱۴-۲-۱. شرحی از سود حسابداری.....

۷۴۷	 ۱۴-۲-۲. نقاط قوت سود حسابداری
۷۴۸	 ۱۴-۲-۳. نقاط ضعف سود حسابداری
۷۴۹	 ۱۴-۳. ماهیت مفهوم سود از دیدگاه اقتصادی
۷۵۱	 ۱۴-۴. مفاهیم نگهداشت سرمایه
۷۵۴	 ۱۴-۵. مفاهیم ارزش جاری
۷۵۴	 ۱۴-۵-۱. روش ارزش فعلی
۷۶۰	 ۱۴-۵-۲. قیمت ورودی جاری
۷۷۲	 ۱۴-۵-۳. قیمت خروجی جاری (قیمت فروش دارایی)
۷۷۸	 ۱۴-۵-۴. تفسیرهای دیگری از ارزش جاری
۷۸۶	 ۱۴-۶. نتیجه

فصل پانزدهم: حسابداری مبتنی بر سطح عمومی قیمت‌ها

۷۹۳	 ۱۵-۱. تهیه و ارائه مجدد صورت‌های مالی به بهای تاریخی و براساس تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها
۷۹۶	 ۱۵-۲. تعدیل اقلام خاص با توجه به تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها
۷۹۶	 ۱۵-۲-۱. محاسبه اقلام پولی
۷۹۶	 محاسبه سود یا زیان ناشی از سطح عمومی قیمت‌ها
۷۹۸	 نحوه محاسبه سود یا زیان ناشی از تغییر در سطح عمومی قیمت‌ها
۸۰۱	 ۱۵-۲-۲. شیوه ثبت اقلام غیرپولی و حقوق صاحبان سهام
۸۰۲	 ۱۵-۳. متمایز ساختن اقلام پولی از اقلام غیرپولی
۸۰۸	 ۱۵-۴. شاخص سطح قیمت‌ها
۸۰۸	 ۱۵-۴-۱. روابط محاسباتی شاخص‌ها
۸۰۹	 ۱۵-۴-۲. انتخاب شاخص عمومی قیمت‌ها
۸۱۲	 ۱۵-۵. مثالی ساده از به کارگیری شاخص‌های تعدیل صورت‌های مالی جهت
۸۱۴	 ۱۵-۶. ارزیابی سیستم حسابداری مبتنی بر سطح عمومی قیمت‌ها
۸۱۴	 ۱۵-۶-۱. دیدگاه‌هایی در تأیید سیستم حسابداری بر مبتنی سطح عمومی قیمت‌ها
۸۲۰	 ۱۵-۶-۲. بحث‌هایی در مخالفت با حسابداری مبتنی بر سطح عمومی قیمت‌ها
۸۲۲	 ۱۵-۷. نتیجه

فصل شانزدهم: الگوی تعیین ارزش محاسبه سود

۸۲۸	 ۱۶-۱. ماهیت تفاوت‌ها
۸۲۸	 ۱۶-۱-۱. ویژگی‌هایی را که باید تعیین کرد
۸۲۹	 ۱۶-۱-۲. واحد سنجش

- ۱۶-۲. مبنای مقایسه و ارزیابی ۸۳۰
- ۱۶-۲-۱. خطای مربوط به زمان ۸۳۱
- ۱۶-۲-۲. خطای مربوط به واحد اندازه گیری ۸۳۲
- ۱۶-۲-۳. قابلیت تفسیر ۸۳۲
- ۱۶-۲-۴. مهم و اثرگذار بودن ۸۳۳
- ۱۶-۳. مثالی از الگوهای گوناگون حسابداری ۸۳۳
- ۱۶-۳-۱. الگوهای گوناگون حسابداری که بر حسب واحد پول بیان می شوند ۸۳۴
- حسابداری بر مبنای بهای تمام شده اقلام ۸۳۴
- حسابداری بر مبنای هزینه جایگزین ۸۳۷
- حسابداری بر مبنای خالص ارزش قابل تحقق ۸۳۹
- ۱۶-۳-۲. الگوهای مختلف حسابداری که بر حسب واحد قدرت خرید عمومی ارائه می شوند ۸۴۱
- سیستم حسابداری مبتنی بر هزینه تاریخی ۸۴۲
- سیستم حسابداری مبتنی بر هزینه جایگزینی تعدیل شده براساس شاخص سطح عمومی قیمت ها ۸۴۵
- ۱۶-۴. به سوی راه حلی برای مسئله گزارشگری مالی و قیمت های بی ثبات ۸۵۰
- ۱۶-۴-۱. تلاش های نخستین ۸۵۰
- ۱۶-۴-۲. گزارشگری مالی و تغییر قیمت ها: یک گام به پیش ۸۵۰
- ۱۶-۵. نتیجه ۸۵۸